



**Marszałek Województwa  
Kujawsko-Pomorskiego**  
Piotr Całbecki

Toruń, 09.08.2019 r.

PS-V.043.18.2019

Szanowni Państwo,

w zbliżającą się 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej wracamy pamięcią do tragicznych wydarzeń, które objęły cały nasz kraj. Po napaści Niemiec na Polskę w 1939 r. przystąpiono do akcji „odpolszczenia” ziem polskich, które bezpośrednio przyłączono do III Rzeszy. Organizacja Selbstschutz Westpreussen skupiająca miejscowych Niemców rozpoczęła masowe rozstrzeliwania polskiej ludności cywilnej uznanej za „element antyniemiecki”. Do największych zbrodni doszło w granicach przedwojennego województwa pomorskiego, gdzie zamordowano, jak szacują historycy, około 30 000 obywateli II Rzeczypospolitej. W hołdzie dla ofiar tych tragicznych wydarzeń powstał w Toruniu Pomnik Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej, odsłonięty w ubiegłym roku przy wydatnym udziale społeczności kujawsko-pomorskich i pomorskich gmin. W obrębie pomnika wbudowano urnę z ziemią zgromadzoną z ponad 400 miejsc kaźni Polaków, rozsianych na terenie całego Pomorza.

W tegoroczną 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej, winniśmy uczcić pamięć wszystkich ofiar tego konfliktu, w tym tysiący Pomorzan zamordowanych w bestialski sposób jesienią 1939 r. **Uroczystości rocznicowe w asyście harcerzy, wojska oraz innych służb mundurowych i pocztów sztandarowych rozpoczniemy w Toruniu, 1 września o godz. 9.00 mszą św. pod przewodnictwem ks. bpa Wiesława Śmigła – Ordynariusza Diecezji Toruńskiej. Miejscem uroczystości będzie Park Pamięci (ul. Uniwersytecka/ul. Dąbrowskiego), na terenie którego znajduje się wspomniany Pomnik Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 r. Szczegółowy program obchodów zostanie do Państwa przesłany w późniejszym terminie.**

Już teraz wraz z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, Prezydentem Torunia, Dowódcą Garnizonu Toruń oraz Ordynariuszem Diecezji Toruńskiej, którzy współtworzą komitet organizacyjny obchodów rocznicowych, zapraszam Państwa oraz przedstawicieli społeczności, które Państwo reprezentują do udziału we wspomnianych uroczystościach. Szczególnie cenną inicjatywą będzie rozpropagowanie informacji o obchodach wśród społeczności lokalnej, tak by mieszkańcy regionu, których przodkowie zginęli w czasie wojny, mogli w nich uczestniczyć.

Osobą do kontaktu w sprawie uroczystości rocznicowych jest Pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych – Marcin Swaczyna (tel. 602 671 998, mail: m.swaczyna@kujawsko-pomorskie.pl), który w razie potrzeby udzieli dodatkowych informacji.

*Z wyrazami szacunku,*

*Piotr Całbecki*